

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Historia 2a

Tema: Maktförhållanden och levnadsvillkor i Norden, cirka 1500–1800

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:
Maktförhållanden och levnadsvillkor i Norden under tidsperioden, inklusive kampen om den politiska makten, reformationens påverkan, det svenska Östersjöväldet och olika grupperns levnadsvillkor i ståndssamhället.

Kunskapskrav

Eleven kan utförligt och nyanserat redogöra för några historiska skeenden och händelser som har använts på olika sätt samt vara införstådd i varför de har använts olika. Dessutom kan eleven dra några välgrundade slutsatser om vad skeenden i det förflutna kan ha för betydelse för nutiden.

Lärlarledda instruktioner

Introduktion till maktförhållanden i Norden (10 min)

- Presentera tidsperioden och dess betydelse för utvecklingen av maktförhållanden i Norden.
- Diskutera hur politiska maktstrukturer förändrades och utvecklades under 1500- och 1600-talen.
- Använd visuella hjälpmedel som kartor för att illustrera förändringar.

Reformationens inverkan på makt och religion (15 min)

- Redogör för hur reformationen förändrade religiösa och politiska maktförhållanden i Norden.
- Ge exempel på viktiga händelser och aktörer kopplade till reformationen.
- Diskutera skillnader i hur reformationen bemöttes i olika nordiska länder.

Det svenska Östersjöväldet (15 min)

- Beskriv det svenska Östersjöväldets uppkomst och dess betydelse för maktförhållanden i regionen.

- Diskutera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av detta välde.
- Analysera hur maktdynamiken förändrades under perioden.

Levnadsförhållanden i ståndssamhället (5 min)

- Introducera begreppet ståndssamhälle och dess struktur.
- Diskutera levnadsvillkor för olika grupper (bönder, adeln, stadsbor) samt skillnader i dessa villkor.
- Ge exempel på hur dessa villkor påverkade människors liv och trivsel.

Sammanfattning och diskussion (5 min)

- Sammanfatta lektionen och öppna upp för frågor och synpunkter.
- Diskutera hur kunskapen om maktförhållanden och levnadsvillkor är relevant för nutida frågor.

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper där de ska välja en specifik händelse kopplad till maktförhållanden under perioden och diskutera dess effekter på levnadsvillkoren. De ska dessutom förbereda en kort presentation om sina resultat, vilket ger dem möjlighet att utforska teman i djupare detalj. Beräknad tidsåtgång: 20 minuter.

Exit-ticket

- Vilka var de viktigaste maktfaktorerna i Norden under 1500–1800? Svar: Kungamakt, kyrkans makt och adeln.
- Hur påverkade reformationen maktförhållandena? Svar: Den reducerade kyrkans makt och ökade kungars auktoritet.
- Vad innebar det svenska Östersjöväldet? Svar: Ett territorium där Sverige hade stor politisk och ekonomisk makt, särskilt på handelsvägar.
- Hur levde bönderna jämfört med adeln? Svar: Bönder levde ofta under trängda villkor med arbetsplikt till adeln, medan adeln hade större privilegier och makt.
- Varför är det viktigt att förstå denna tidsperiod? Svar: Den påverkar vår förståelse för dagens samhälle och historiens roll i identitetsbildning.

Hemläxa

Skriv en uppsats om 500 ord som analyserar hur reformationen påverkade ett specifikt nordiskt land och diskutera de nya maktförhållandena som uppstod till följd av detta.

Fördjupningsuppgift

Eleverna ska välja en specifik händelse eller person kopplad till maktförhållanden i Norden under tidsperioden och skriva en uppsats på 1500 ord där de jämför och analyserar olika källor. De ska bedöma källornas trovärdighet och diskutera hur dessa källor kan användas för att förstå nutiden.

Förslag för nästa lektion

Jämförelse av levnadsvillkor och maktförhållanden. I nästa lektion kan eleverna jämföra och analysera levnadsvillkor och maktförhållanden i Norden med en annan tidsperiod eller geografisk region. Detta kan hjälpa dem att se mönster och skillnader över tid och rum, samt hur historiska processer kan påverka nutiden.

Förberedelser

- Förbered kartor och grafiska presentationer av maktförhållandena i Norden.
- Samla källmaterial om reformationens inverkan i de nordiska länderna.
- Förbered diskussionsfrågor för gruppaktiviteten.

Tags: [Lektion](#)